כל שעה פרק שני פסחים לד.

בשליקתא ומאיסתא. קלת גרלה דוקא שהן כבר מתוקות מותר להשהותן אבל למתא לאור לבתוך כך אתי ביה לידי תקלה כמו בדריכת ענבים דבפרק הלוקח בהמה (בכורות דף כב.) אמרינן שלה תרומה טמאה שנפלה לתוך מאה חולין טהורים ר"מ אומר תרוס ותרקב וכמס' תרומות בפ"ה גרסינן תרוס ותרקב ואומר ר"ת דבמאיסתא תשרף ויהנה ממנו בשעת שריפה: **מחמין** לו חמין בחיטין של תרומה. אור"ת דלהכניס של בית רבי היו עושין דלישראל לא שריא אלא הנאה שאינה של כילוי כמו עירוב דמערבין לישראל בתרומה אבל הנאה של כילוי כגון להאכיל לבהמתו או להדליק אסור לישראל דאמרינן בפ"ק דמס' ע"ז (טו.) [1] הכן שאבר פרה מישראל לא יאכילנה כרשיני תרומה ובמסכת תרומות (פי"א משנה י) נמי אמרי' מדליקין בנתי כנסיות ובנתי מדרשות בשמן של תרומה שנטמא גרשות הכן פירוש אם יש שם הכן דבר לאחד נר למאה ור"י אומר טעמא משום דדרשינן משמרת תרומותי מה תרומה טהורה וכו' ומה טהורה דוקא לכהן אף טמאה דוקא לכהן ובטמאה ליכא אלא הדלקה [2]: **טהרו מלטמא.** תימה לר"י דבפ' קמא דשבת (דף יח:) מסקינן דהיינו טעמא דגזרו גידולי תרומה תרומה משום תרומה טמאה ביד הכן פי' אלא שהה אותה לזריעה והשתא כיון דטהרו יהה אותה לזריעה כדי לטהרה ואומר ר"י דמשום ריוח פורתא לא יהה אותה מאחר שעדיין היא תרומה ולא נעשית חולין הקשה רבינו נסים גאון דתניא בתוספתא [3] גידולי תרומה ומעשר שני הרי הן כחולין ומצא תירוץ בירושלמי דמסכת תרומות דהרי הן כחולין היינו להתמיד בלקט ושכחה ופאה ועניי ישראל ועניי הגרים מלקטין אותן אלא שאסורין לזרע והיינו דתניא עניי ישראל מוכרין את שלהן להגרים בדמי תרומה וטעמא לפי שמדאורייתא אין תרומה ומעשר חייבין בלקט שכחה ופאה ולא אתי גזירה דרבנן ומפקע ליה ועוד הקשה הר"ר משה נגריי"ש דתנן במסכת בכורים (פ"ב מ"ב) יש במעשר ובכורים מה שאין כן בתרומה שהמעשר ובכורים גידולן אסורים מלאכול בירושלים אף לזרים ולבהמה משא"כ בתרומה משמע דגידולי תרומה שרו לזרים מיהו בלאו הכי לא א"ש ליגע אף לזרים דאדרבה אף להכניס מיבעי ליה למימר וגרלה דזרים דהתם [4] היינו נכרים וכן משמע בירושלמי: **גידולי** גידולין. פירש ריב"א דגידולים היינו גידולי ראשון מן הזרע ואח"כ חזר ונעשו אותן גידולים זהו גידולי גידולין ומניא ראיה מירושלמי דמסיק התם אגידולי גידולין משעשו שני גורנות דהיינו בכה"ג שמרע ונלקט שתי פעמים ולפ"ה הכל הוי גידול ראשון ומה שפ"ה דשמין הוי דבר שאינו זרעו כלה לא משמע הכי דבמסכת תרומות תנן בפ"ע (מ"ו) אחהו דבר שאין זרעו כלה הלוף והשוש והבצלים: **פסול** הגוף הוי. תימה דלעיל (דף כ:) אמרינן אם היתה במקום המוצנע יעתה במקום התורפה ואמרי' גרמת אין בידים לא ואמאי אין מותר לשורפה מיד כשמסתת דעתו ממנה: **למה** לי עיבור צורה. קשה לר"י דילמא האי פסול היינו בדם ובבעלים דבעי עיבור צורה וי"ל מ"מ אחר שנזרק בגול יש בו היסת הדעת הר"ר אלחנן:

[1] בשליקתא ומאיסתא הכי נמי בשליקתא ומאיסתא והיכא איתמר דרב אשי אהא דאמר רבי אבין בר רב אחא א"ר יצחק אבא שאול גבל של בית רבי היה והיו מחמין לו חמין בחיטין של תרומה טמאה ללוש בהן עיסה בטהרה אמאי ניחוש דילמא אתי בהו לידי תקלה א"ר אשי בשליקתא ומאיסתא אביי בר אבין ורב חנניא בר אבין תנו תרומות בי רבה פגע בהו רבא בר מתנה אמר להו מאי אמריתו בתרומות דבי מר אמרו ליה ומאי קשיא לך אמר להו [2] תנן [3] שתילי תרומות שנטמאו ושתלן [4] טהורים מלטמא ואסורין מלאכול [5] (בתרומה) וכי מאחר דטהורין מלטמא אמאי אסורין מלאכול אמרו ליה הכי אמר רבה מאי אסורין אסורין לזרים ומאי קמ"ל גידולי תרומה תרומה [6] תנינא [7] גידולי תרומה תרומה וכי תימא גידולין ומאי קמ"ל בדבר שאין זרעו כלה [8] הא נמי תנינא [9] הטבל גידוליו מותרין בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו כלה אפי' גידולי גידולין אסורין באכילה אישתיקו א"ל מידי שמיע לך בהא אמר להו הכי אמר רב ששת מאי אסורין [10] אסורין לכהנים הואיל ואיפסילו להו בהיסח הדעת הניחא למ"ד היסח הדעת פסול הגוף הוי שפיר אלא למ"ד היסח הדעת פסול טומאה הוי מאי איכא למימר דאתמר היסח הדעת רבי יוחנן אמר [11] פסול טומאה הוי ורבי שמעון בן לקיש אמר פסול הגוף הוי רבי יוחנן אמר פסול טומאה הוי שאם יבא אליהו ויטהרנה שומעין לו רבי שמעון בן לקיש אומר פסול הגוף הוי שאם יבא אליהו ויטהרנה אין שומעין לו איתיביה רבי יוחנן לרשב"ל [12] ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר [13] לול קטן היה בין כבש למזבח במערבו של כבש ששם היו זורקין פסולי חטאת העוף ותעובר צורתן ויוצאין לבית השריפה אי אמרת בשלמא פסול טומאה הוי משום הכי בעי עיבור צורה שמא יבא אליהו ויטהרנה אלא אי אמרת פסול הגוף למה לי עיבור צורה [14] והתנן [15] זה הכלל כל

בשליקתא ומאיסתא. לאחר שנטמאו שולקן ואח"כ זורקן לבין העצים והן נמאסות ורב הונא חייש דלמא אכיל להו מקמי דליתלקינהו או בשעה שתולקן: **והיו מחמין לו חמין בחיטין של תרומה טמאה.** שהיו לוקחין אותם מכהנים בזול: **ללוש בהן עיסה בטהרה.** כלומר אע"פ שרבי אוכל חולין בטהרה היה לא חייש דילמא נגעו הני חטים עמאים בעיסה דבטלי להו מתורת אוכל ולא מטמאו: **אתו תרומות.** מס' תרומות: **מאי אמריתו.** חידוש וטעמא בתרומות שאתם שונים בנית אדם גדול כרבה: **שתילי תרומה.** כגון שתילי כרוב וכרישין: **טהרו מלטמא.** אחרים שאינו לקלקע בטלן מתורת אוכל: **ואסורין מלאכול.** וקא ס"ד משום טומאה ולהכניס: **אסורים לזרים.** דלא אמרינן פקע שם תרומה מיניהו: **ומאי קא משמע לן גידולי תרומה תרומה.** אפילו בדבר שזרעו כלה כגון מיני אז לנטעות שומין תמינה: **וכי תימא.** הא' אסורין מלאכול בדבר שאין זרעו כלה קאמר כגון בצלים דקיס שקורין ליגיו"ש וכשמתלים אחת אחת לבדה הן נוספות ומתחברות שם וד' יחד. והיינו גידולי גידולין אותן הנוספות עליהן שלא היו תרומה מעולם וגידולין עצמן כגון שתילי כרוב שהולכים ומרחיבין העלין הראשונים ובדיס החדשים העולין בקלא הוו גידולי גידולים: **הטבל גידוליו מותרין.** אע"פ שנתחברה בכרי והוקבע למעשר ואל עליו שם טבל וזרעו ולא הפרים מעשרותיו תחלה ואמת ונגמר וקצרו מותר לאכילת ערלי עד שיתרם בכרי ואף על גב דגידולי תרומה תרומה מדרבנן הוא ולמומרא שלא להפסיד את הכהנים אבל גידולי טבל חולין הן והרי הן כשקולרן כשאר תבואה ואוכל מהן ערלי עד שיתרחם: **בהיסח הדעת.** כשנטמאו אתמלה הסיח דעתו מהם שוב מלשומרן ונפסלין בהיסח הדעת דכתיב גבי תרומה (במדבר יח) את משמרת תרומותי עניד לה שימור ולא תסיח דעתך: **פסול הגוף הוי.** מעלה היא בקדשים שנפסלין בכך ושם פסול הוא לעצמו ואפילו יבוא אליהו ויאמר שלא נטמאו כל אותן הימים שהסיח דעתו מהן אין שומעין לו: **שפיר.** משום הכי אסורין אין שתילתן מועלת להן להסיר שם פסול מעליהן: **אלא למ"ד.** כל מה שקדשים נפסלין בהיסח הדעת אינו אלא משום משש טומאה שמא ע"י שהסיח דעתו משמירתן נגעה בהן טומאה ואינו יודע: **מאי איכא למימר.** הני אמאי מיפסלי משום משש טומאה הא אפי' טומאה ודאית שבהן טהורה שתילתן: **ויטהרנו.** ויאמר שלא נגעה בו טומאה כל ימי היסח: **לול קטן.** כמין גומא חלולה עשויה בכנין הרלפה: **בין ככב למזבח.** כלומר בקרן זוית כמוך לכבש וסמוך למזבח במקום שהם מתחברים: **במערבו של ככב.** אצל שפת מערבית של ככב: **ששם זורקין פסולי חטאת העוף.** לפי שהיא נעשית בקרן מערבית דרומית למטה וכשאירע פסול בה שאינו פסול הגוף ממש ואין יכול לשורפה מיד משום ציון קדשים נותנין אותה שם: **ושעובר צורתם.** היינו פסול ליגה. עיבור צורת מרחית בשר בגיגת ליגה אחד הוא וכיון שגנה בגיגה הרי היא נותר ונעשו שריפה ונשרף. ועל כרחך מדבעינן העברת צורה לאו דוקא כשפיגל בה או נטמאת או יצאה או מלקה אלא כמלוחה קמיירי דהא פסול מעליא הוא ולמה לן להדורי אפסול ליגה ואין לנו דינבעי ליגה אי לאו פסול היסח הדעת וא"א פסול משש טומאה הוא איכא למימר דהאי פסול בהיסח הדעת קאמר וכיון דלא חזיק ליה דאיטמי אלא בעי עיבור צורה דלא מצינן למשרפה להדיא שמא יבוא אליהו אחרי כן ויאמר טהורה היתה ונמצאת שהרפנו קדשים טהורין אלא אם שם פסול הוא לעצמו אפי' לא נטמא למה לי עיבור צורה: כל

צורתן ויצאו לבית השרפה, כיון שנפסל הסיח דעתו ממנו. הניחא לדידי דאמינא פסול טומאה הוא משום הכי בעי עיבור צורה, אלא לדידך דאמרת פסול הגוף הוא למה ליה עיבור צורה, התנן זה הכלל

מסורת הש"ס

[1] [גר' תוספות כ"ק קמו: קמז. ד"ה אתי לידי תקלה וכו' דרב הונא אמי מודה מהן], [2] תרומות פ"ט משנה ז, [3] ר"מ מתוק זה, [4] [שבת ח:] תרומות פ"ט מ"ד נדרים פ, [5] ג"ז שם, [6] תוספתא דמכשיר פ"ו ה"ב, [7] [לקמן עז. וש"נ], [8] [ל"ל והמעיל], [9] [תוספתא פ"ו ה"ו], [10] [וכן במשנה תרומות פי"א משנה טו], [11] [ועיין תוספות יומות סו: ד"ה לא וכו' מבואר בתורת יומוס' לעיל ט. ד"ה מדי דומס' שבת סא. ד"ה אין מדליקין יומוס' מעמות סז: ד"ה כדי שתסח], [12] [דשרטרות פ"ה ה"ה], [13] גר' מהרש"א,

הגהות הב"ח

(א) גמרא ופמלן טהרו מלטמא וכ"ה גרש"י:

מוסף רש"י

גידולי תרומה. אם זרעה, ואפילו דבר שזרעו כלה כגון בצלה וקצמית (שבת יז).

עין משפט נר מצוה

קב א מיי' פי"א מהל' תרומות הל' כג:
קג ב סס הלכה כא:
קד ד מיי' פי"ו מהל' מעשר הלכה ו:
קה ד מיי' פי"א מהל' תרומות הלכה כג:
קו ה מיי' פי"ט מהל' פסולי מוקדשין הלכה ד:
קז ו מיי' פ"ב מהל' בית הבחירה הל' יד:

לעזי רש"י

ציבו"ש [ציבו"ש].
בצלצלים בצלים קטנים.

רבינו חננאל

וכן חיטי סליקתא ומאיסתא שרי לאדלוקי בהו, אבל חיטי שפירן וכיוצא בהן דחיישינן דלמא אכיל להו וכן תותין וענבים. דאתי לידי תקלה לא משהינן להו. וכן אבא שאול גבל של בית רבי היה מחמם חמין בחיטין של תרומה שליקתא ומאיסתא כדי ללוש עיסה בטהרה. בעי רבה בר מתנה מאביי ורב חנניה בני אבין הא דתנן בפ"ט דתרומות [מ"ז], שתילי תרומה שנטמאו ושתלן טהרו מלטמא ואסורין מלאכול עד שיגום את האוכל, וכיון שטהרו אמאי אסורין לאכול. א"ל הכי אמר רבה אסור לזרים, כלומר תרומה הן ובקדושתן קיימי. אמרו לו מאי קמ"ל דגידולי תרומה הן, התנינא גידולי תרומה תרומה, וכי תימא בגידולי גידולין עסקינן כגון שקיצץ הגידולין וחזרו עוד וצמחו ובדבר שאין זרעו כלה, הא נמי תנינא [1] דתנן גידולי תרומה [תרומה] הן וגידולי [גידולין] חולין. ואוקימנא בדבר שזרעו כלה, אבל בדבר שאין זרעו כלה אפילו גידולי גידולין אסורין. אשתיקו. פירוש דבר שאין זרעו כלה, כגון הלוף והשום והבצלים. אמר להו הכי א"ר ששת אסור לכהנים, מ"ט הואיל ונפסלו בהיסח הדעת, כלומר כיון שנטמאו היסח דעתו מהן ונפסלו. ואמרינן הניחא למאן דאמר היסח הדעת פסול הגוף הואי, כלומר הרי הוא בכשר חזיר שאין לו היתר לעולם, אלא למאן דאמר היסח הדעת פסול טומאה הואי אמאי אסורין לא יהא הטפל חבור מן העיקר, ואם טהרו מטומאתן [אמאי] לא יהו מוהרין מפסול טומאה, ונדחו גם דבריו. וחזרנו לברר מחלוקת ר' יוחנן וריש לקיש, דאיתמר ר' יוחנן אמר היסח הדעת פסול טומאה הוי שאם יבא אליהו ויטהר שומעין לו, ור' שמעון בן לקיש אמר פסול הגוף הוי שאפילו יבוא אליהו ויטהר אין שומעין לו. ומוחיב עליה ר' יוחנן מהא דתניא בסוף תמורה ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומר לול קטן היה בין כבש למזבח במערבו של כבש ששם היו זורקין פסולי חטאת העוף כדי שתעובר

[1] כי' אחרת הי' לו לנגיעו ז"ל אלן דמייתי מתרומה נוטלת שם כמשנה ד' ויש"ל יותר מתורות מגי' דינן.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com